

**KRAJOWY
DZIESIĘCIOLETNI PLAN ROZWOJU SYSTEMU
PRZESYŁOWEGO**

**PLAN ROZWOJU W ZAKRESIE ZASPOKOJENIA
OBECNEGO
I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA PALIWA
GAZOWE NA LATA 2025-2034**

Część B
Wyciąg do konsultacji

Warszawa, marzec 2024

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	PODSTAWY PLANU ROZWOJU	3
1.2.	KONSULTACJE PLANU ROZWOJU	4
2.	OPERATOR SYSTEMU PRZESYŁOWEGO	4
2.1.	PODSTAWOWE INFORMACJE O OPERATORZE	4
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SGT	6
4.	ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE DO OPRACOWANIA PLANU ROZWOJU CZĘŚĆ B	8

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawy Planu Rozwoju

Obowiązek sporządzania planu rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe wynika z art. 16 ust. 1 ustawy Prawo Energetyczne (PE). Zgodnie z art. 16 ust. 2 PE, Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju jest sporządzany przez operatora systemu przesyłowego gazowego na okres 10 lat. Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (GAZ-SYSTEM) został wyznaczony operatorem polskiego odcinka Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał – Europa Zachodnia (SGT), na podstawie decyzji Prezesa URE z dnia 17 listopada 2010 r. Spółce został przyznany certyfikat spełniania kryteriów niezależności, na podstawie decyzji Prezesa URE z dnia 19 maja 2015 r. w związku z pełnieniem funkcji operatora systemu przesyłowego na polskim odcinku gazociągu Jamał – Europa Zachodnia. Konsekwentnie, GAZ-SYSTEM jest również podmiotem odpowiedzialnym za planowanie rozwoju SGT.

Plan rozwoju jest sporządzany w oparciu o wytyczne:

- Polityki energetycznej Polski (PEP 2040);
- Polityki klimatycznej Polski (KPEiK 2021-2030);
- Dokumentów kierunkowych Unii Europejskiej w zakresie energetyki i klimatu – przede wszystkim Europejskiego Zielonego Ładu (w tym Fit for 55), REPowerEU;
- Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- Dziesięcioletniego Planu Rozwoju Systemu Przesyłowego (TYNDP 2022), opracowywanego przez ENTSOG;
- Aktów prawnych Unii Europejskiej (w szczególności Rozporządzenia SoS, Planu Działań Zapobiegawczych, Planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej).

Przy opracowaniu planu rozwoju wykorzystano następujące dokumenty i dane:

- Prognozę zapotrzebowania na usługę przesyłową w Polsce do 2045 roku (opracowanie GAZ-SYSTEM z 2024 r.);
- Uzgodniony z Prezesem URE – KDPR na lata 2024-2033 Część B (decyzja DRG.DRG-3.4311.6.2023.RTu z 08.02.2024 r.);
- Plan Inwestycyjny GAZ-SYSTEM na lata 2024-2026;
- Dane sprawozdawcze za rok 2023.

Mając na uwadze uwarunkowania formalno-prawne, każdy Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Systemu Przesyłowego (zwany dalej „Krajowym Planem Rozwoju” lub „KDPR”) jest podzielony na dwie części, dotyczące odpowiednio:

- Rozwoju infrastruktury przesyłowej GAZ-SYSTEM – Część A;
- Rozwoju infrastruktury SGT – Część B.

Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju na lata 2025-2034 dotyczy wyłącznie rozwoju infrastruktury SGT.

Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Część B, stanowiący niniejszy dokument, opracowany jest zgodnie z art. 16 ust. 3 PE przez GAZ-SYSTEM dla SGT. Plan ten, zgodnie z art. 16 ust. 2 i 3 PE aktualizowany jest corocznie na okres kolejnych 10 lat.

Aktualizacja Krajowego Dziesięcioletniego Planu Rozwoju na lata 2025-2034 Część B, została opracowana we współpracy ze spółką System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol GAZ S.A. (EuRoPol GAZ), z wykorzystaniem przekazanych danych sprawozdawczych za rok 2023.

1.2. Konsultacje Planu Rozwoju

Projekt Krajowego Dziesięcioletniego Planu Rozwoju na lata 2025-2034 (Część B) podlega konsultacjom z użytkownikami systemu przesyłowego oraz innymi interesariuszami w trybie art. 16 ust. 15 PE.

Projekt KDPR 2025-2034 Część B w celu konsultacji został udostępniony 4 marca 2024 r. na stronie internetowej www.gaz-system.pl.

2. OPERATOR SYSTEMU PRZESYŁOWEGO

2.1. Podstawowe informacje o operatorze

Podstawowe informacje o Spółce GAZ-SYSTEM:

- GAZ-SYSTEM to przedsiębiorstwo odpowiedzialne za transport (przesyłanie) paliwa gazowego i zarządzanie siecią przesyłową na terytorium Polski¹;
- GAZ-SYSTEM to spółka strategiczna dla polskiej gospodarki i bezpieczeństwa energetycznego kraju;
- Spółka działa na mocy koncesji na przesyłanie paliw gazowych wydanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki obowiązującej do 6 grudnia 2068 r.;
- Spółka pełni funkcję operatora systemu przesyłowego gazowego (operator KSP) i niezależnego operatora polskiego odcinka Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał - Europa (operator SGT);
- GAZ-SYSTEM jest Spółką Akcyjną, nad którą nadzór właścicielski pełni Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej;
- Spółka posiada również koncesję na skraplanie gazu ziemnego i regazyfikację skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego obowiązującą do 31 grudnia 2030 r. oraz pełni funkcję operatora systemu skraplania gazu ziemnego;
- Spółka realizująca strategiczne inwestycje o znaczeniu europejskim, w szczególności dla procesu integracji rynku Europy Środkowo-Wschodniej.

Właścicielem SGT jest EuRoPol GAZ, spółka która została utworzona w celu budowy i eksploatacji Systemu Gazociągów Tranzytowych na terytorium Polski na podstawie Porozumienia z 25 sierpnia 1993 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o budowie systemu gazociągów dla tranzytu rosyjskiego gazu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dostawach rosyjskiego gazu do Rzeczypospolitej Polskiej.

23 czerwca 2006 r. - Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM wyznaczony decyzją Prezesa URE na operatora systemu przesyłowego gazowego, zarządza krajową siecią przesyłową (KSP) oraz zapewnia utrzymanie ciągłego i niezawodnego przesyłu gazu pomiędzy źródłami i odbiorcami w Polsce.

18 lipca 2008 r. - Prezes URE wydał decyzję nr PPG/102/3863/W/2/2008/BP o udzieleniu EuRoPol GAZ koncesji na przesyłanie paliw gazowych na okres do 31 grudnia 2025 r. W oparciu o wyżej

¹ Z wyłączeniem obszaru eksploatacji gazociągu Baltic Pipe, który zgaduje się również poza granicami RP

wymienioną decyzję spółka zajmowała się świadczeniem usług przesyłu gazu przy wykorzystaniu systemu przesyłowego SGT do dnia 1 stycznia 2023 r.².

17 listopada 2010 r. - Prezes URE wyznaczył GAZ-SYSTEM na okres do dnia 31 grudnia 2025 r. operatorem SGT³.

22 września 2014 r. - Prezes URE przyznał GAZ-SYSTEM certyfikat spełnienia kryteriów niezależności w związku z wykonywaniem funkcji operatora KSP.

19 maja 2015 r. - GAZ-SYSTEM uzyskał certyfikat niezależności w związku z pełnieniem funkcji operatora SGT, który stanowi własność spółki EuRoPol GAZ; operatorstwo na SGT jest wykonywane przez GAZ-SYSTEM według wytycznych Dyrektywy (UE) nr 2009/73/WE w modelu ISO, czyli niezależnego operatora systemu.

Przyznanie certyfikatów niezależności oznacza, że GAZ-SYSTEM pozostaje pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji, niezależny od wykonywania innych działalności niezwiązanych z przesyłaniem paliw gazowych. Zgodnie z art. 9h¹ ust. 1 PE, funkcję operatora systemu przesyłowego w Polsce może wykonywać jedynie podmiot, który otrzymał od Prezesa URE decyzję w sprawie przyznania certyfikatu niezależności. Zgodnie z art. 9h ust. 2 PE, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza się jednego operatora systemu przesyłowego gazowego.

6 grudnia 2018 r. - Prezes URE wyznaczył GAZ-SYSTEM operatorem systemu przesyłowego do 6 grudnia 2068 r.

19 grudnia 2019 r. - Prezes URE wydał decyzję dotyczącą treści umowy powierzającej pomiędzy spółkami GAZ-SYSTEM a EuRoPol GAZ, na mocy której od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. GAZ-SYSTEM wykonywał obowiązki operatora SGT.

24 lutego 2022 r. - Na mocy art. 7 ustawy z dnia 24.02.2022 r. o zmianie PE - okres wyznaczenia GAZ-SYSTEM jako operatora systemu przesyłowego na SGT został przedłużony do dnia 6 grudnia 2068 r. Dodatkowo na mocy art. 9 ust. 1 ww. ustawy zmieniającej PE koncesja EuRoPol GAZ na przesyłanie paliw gazowych została wygaszona z dniem 1 stycznia 2023 r.

29 sierpnia 2022 r. - Prezes URE wydał decyzję ustalającą treść kolejnej umowy, między GAZ-SYSTEM a EuRoPol GAZ, o powierzenie obowiązków operatora na SGT na okres od 1 stycznia 2023 r. do 6 grudnia 2068 r. (Umowa Powierzenia 2023-2068). Zakres powierzonego majątku (Majątku SGT) uwzględnia zmiany wynikające ze sposobu wykorzystywania SGT od 1 stycznia 2023 r., w tym uwzględnienia zmian w zakresie przewidywanych kierunków przesyłania gazu oraz podmiotów zlecających usługi. W związku z tym, spod zakresu powierzenia wyłączona została infrastruktura zbędna dla przesyłu gazu z kierunku wschodniego, w tym w szczególności tłocznie gazu SGT (majątek EuRoPol GAZ niepodlegający powierzeniu). Nowa umowa powierzenia obowiązywać będzie do **6 grudnia 2068 r.**

² zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw - przedsiębiorstwa energetyczne, będące w dniu 3 września 2009 r. właścicielami sieci przesyłowej, zachowują prawo do realizacji umów o świadczenie usług przesyłania paliw gazowych, zawartych przed tym dniem, do czasu ich wygaśnięcia, bez możliwości ich przedłużenia. Czynność prawna mająca na celu przedłużenie terminu obowiązywania tych umów jest nieważna.

Z dniem 1.01.2023 r. wygaś ostatni z tzw. kontraktów historycznych, na podstawie których EuRoPol GAZ świadczył usługi przesyłowe.

³ znak: DPE-4720-4(8)/2010/6154/BT

Zgodnie z art. 9c ust. 1 PE, operator systemu przesyłowego gazowego, stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników tego systemu oraz uwzględniając wymogi ochrony środowiska, jest odpowiedzialny za:

- bezpieczeństwo dostarczania paliw gazowych poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego i realizację umów z użytkownikami tego systemu,
- zapobieganie powstawaniu ograniczeń w systemie gazowym, zarządzanie nimi i ich eliminowanie oraz świadczenie usług w sposób zapewniający maksymalne wykorzystanie zdolności systemu gazowego,
- eksploatację, konserwację i remonty sieci, instalacji i urządzeń, wraz z połączeniami z innymi systemami gazowymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu gazowego,
- długoterminowe planowanie zdolności systemu gazowego w celu zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania paliw gazowych w obrocie krajowym i transgranicznym, a także w zakresie rozbudowy systemu gazowego oraz rozbudowy połączeń z innymi systemami gazowymi,
- współpracę z innymi operatorami systemów gazowych lub przedsiębiorstwami energetycznymi w celu niezawodnego i efektywnego funkcjonowania systemów gazowych, systemów gazowych wzajemnie połączonych oraz skoordynowania ich rozwoju, w tym współpracę w ramach ENTSO gazu, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005,
- zarządzanie przepływami paliw gazowych oraz utrzymanie parametrów jakościowych tych paliw w systemie gazowym i na połączeniach z innymi systemami gazowymi,
- świadczenie usług niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu gazowego,
- dostarczanie użytkownikom systemu i operatorom innych systemów gazowych informacji o warunkach świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji, usług magazynowania paliw gazowych lub usług skraplania gazu ziemnego, w tym o współpracy z połączonymi systemami gazowymi,
- realizację obowiązków wynikających z Rozporządzenia (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych paliwa gazowego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005.

Szczególnie istotnym zakresem odpowiedzialności GAZ-SYSTEM jest obowiązek rozwoju systemu przesyłowego zapewniającego długoterminową zdolność systemu gazowego do zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania paliw gazowych w obrocie krajowym i transgranicznym poprzez jego rozbudowę, a tam gdzie ma to zastosowanie, rozbudowy połączeń z innymi systemami gazowymi. Formalny obowiązek sporządzenia Planu Rozwoju wynika z art. 16 PE, zgodnie z którym przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych, sporządzają plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe. Zgodnie z art. 16 ust. 16 PE, projekty planów podlegają uzgodnieniu z Prezesem URE.

Podstawowym celem Planu Rozwoju SGT jest zapewnienie bezpieczeństwa, ciągłości, niezawodności i optymalizacji przesyłu gazu, przy minimalizacji kosztów usługi transportowej oraz założonym efekcie przesyłania ilości gazu dostarczanych do klientów GAZ-SYSTEM, zgodnie z udostępnionymi zdolnościami przesyłowymi SGT.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SGT

Majątek, którego właścicielem jest EuRoPol GAZ składa się z majątku:

- powierzonego GAZ-SYSTEM, jako operatorowi SGT, do wyłącznego korzystania, zgodnie z Umową Powierzenia na okres 2023-2068, (tzw. Majątek SGT) tj.:

- gazociąg o długości 685 km, średnicy DN1400 o maksymalnym ciśnieniu roboczym (MOP 8,4 MPa) z infrastrukturą technologiczną (34 zespoły zaporowo-upustowe);
- Zespoły Przyłączeniowe Tłoczni (ZPT);
- Stacja pomiarowa gazu w Kondratkach (Pomiarownia Kondratki);
- Systemowa Stacja Regulacyjno-Pomiarowa we Włocławku (SSRP Włocławek).
- pozostałego majątku EPG niepodlegającego powierzeniu, tj.:
 - tłocznie gazu:
 - Tłocznia Gazu Kondratki wyposażona w cztery agregaty sprężarkowe (moc 100 MW) oddana do eksploatacji w 1999 r.;
 - Tłocznia Gazu Zambrów wyposażona w trzy agregaty sprężarkowe (moc 75 MW) oddana do eksploatacji w 2006 r.;
 - Tłocznia Gazu Ciechanów wyposażona w trzy agregaty sprężarkowe (moc 75 MW) oddana do eksploatacji w 2005 r.;
 - Tłocznia Gazu Włocławek wyposażona w trzy agregaty sprężarkowe (moc 75 MW) oddana do eksploatacji w 2000 r.;
 - Tłocznia Gazu Szamotuły wyposażona w trzy agregaty sprężarkowe (moc 75 MW) oddana do eksploatacji w 2005 r.;
 - stacje:
 - Stacje redukcyjno-pomiarowe potrzeb własnych (SRPPW) zainstalowane w tłoczniach gazu.

Niniejszy KDPR 2025-2034 Część B dotyczy jedynie wyodrębnionej infrastruktury SGT (Majątku SGT podlegającego powierzeniu).

Rysunek 1 **Istniejąca infrastruktura SGT na terytorium Polski (Majątek SGT)**

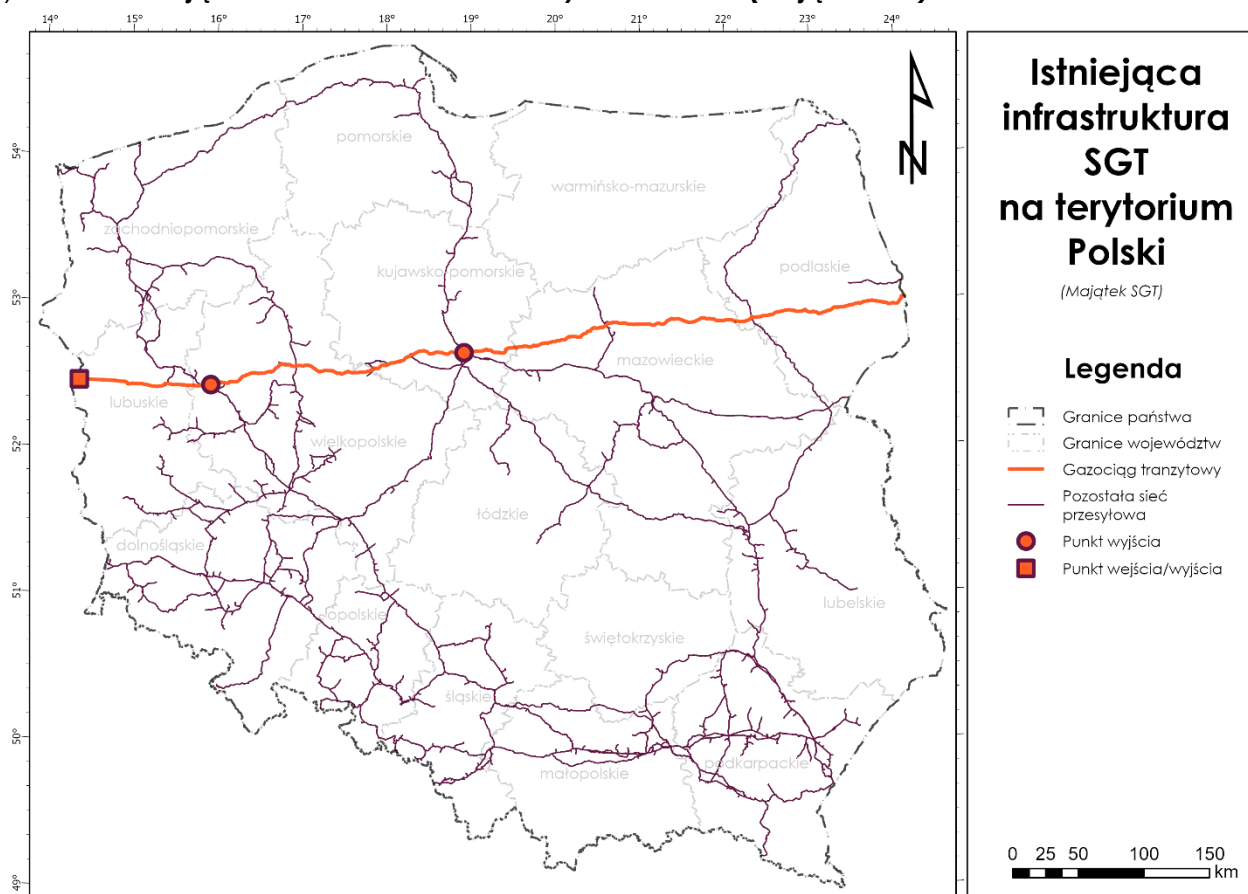

Tabela 1 Punkty pomiarowe

Lp.	Punkt	Właściciel układu pomiarowego
1	Wejścia Kondratki ⁴	EuRoPol GAZ
2	Wejścia Mallnow	Gascade GmbH
3	Wyjścia Mallnow	Gascade GmbH
4	Wyjścia Włocławek	EuRoPol GAZ
5	Wyjścia Lwówek	GAZ-SYSTEM S.A.

Tabela 2 Przepustowość techniczna punktów wejścia do i wyjścia z gazociągu SGT (stan na 1.01.2024 r.)

Punkt	Przepustowość techniczna				Uwagi
	mld m ³ /rok	mln m ³ /d	GWh/d	GWh/h	
Kondratki	-	-	-	-	Od 1 stycznia 2023 roku brak oferowanej zdolności
Mallnow wejście	9,1	25,0	277,6	11,57	-
Mallnow wyjście	0	0	0	0	Od 1 października 2023 roku brak oferowanej zdolności ciągłej. Możliwy przesył na zasadach przerywanych
Punkt Wzajemnego Połączenia wyjście	9,1	25,0	277,6	11,57	-
Punkt Wzajemnego Połączenia wejście	0	0	0	0	Możliwy jedynie przesył wirtualny/na zasadach przerywanych.

Gazociąg jamalski przebiega na terenie Polski przez obszar 5 województw: podlaskie, mazowieckie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie i lubuskie. Dla każdego z województw przygotowano podstawowe informacje dotyczące infrastruktury EuRoPol GAZ na przedmiotowym obszarze administracyjnym – Załączniki Wojewódzkie dołączono do projektu Krajowego Dziesięcioletniego Planu Rozwoju na lata 2025-2034 Część B.

4. ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE DO OPRACOWANIA PLANU ROZWOJU CZĘŚĆ B

4.1. Główne założenia przyjęte przy opracowywaniu Planu Rozwoju

Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju na lata 2025-2034 Część B zakłada głównie utrzymanie istniejących zdolności przesyłowych SGT na kierunku zachód – wschód, a także dostosowanie

⁴ Punkt wejścia Kondratki został usunięty z listy punktów właściwych SGT decyzją Prezesa URE DRR.WRG.745.3.2023.JBu z 28.03.2023 r.

Majątku SGT do funkcjonowania po wydzieleniu w ramach Umowy Powierzenia 2023-2068, w nowej roli układu importowo – eksportowego, współpracującego z KSP.

Zakres przewidywanych inwestycji w Planie Rozwoju Część B, dotyczących przebudowy i modernizacji obiektów SGT, uwzględnia między innymi zadania odseparowania Majątku SGT od majątku EuRoPol GAZ niepodlegającego powierzeniu. Ponadto uwzględnia zadania związane z modernizacją systemów pomiarowych oraz systemów tężności i sterowania zespołami zaporowo upustowymi (ZZU) i zespołami podłączeniowymi tłoczni (ZPT) oraz stacjami pomiarowymi (SP), a także wykonaniem niezależnego zasilania elektrycznego na wszystkich ZPT i SP.

Do najważniejszych zadań ujętych w KDPR 2025-2034 Część B, należą:

- Odseparowanie ZPT Szamotuły od majątku EuRoPol GAZ
- Odseparowanie SSRP Włocławek od majątku EuRoPol GAZ
- Odseparowanie ZPT i stacji pomiarowej Kondratki od majątku EuRoPol GAZ
- Odseparowanie ZPT Zambrów od majątku EuRoPol GAZ
- Odseparowanie ZPT Ciechanów od majątku EuRoPol GAZ.

Poza wymienionymi wyżej, KDPR 2025-2034 Część B zakłada także:

- Rozwój systemów IT i systemów tężności
- Sukcesywną modernizację i odtworzenie obiektów SGT.

4.2. Przyłączenie do SGT

Zasady i procedury przyłączania podmiotów do SGT szczegółowo zostały opisane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego oraz w IRIESP SGT z uwzględnieniem postanowień Umowy Powierzenia 2023-2068.

W uzgodnionym Krajowym Dziesięcioletnim Planie Rozwoju na lata 2024-2033 Część A, dotyczącym Krajowego Systemu Przesyłowego, uwzględnione są połączenia systemowe między KSP a SGT, które znajdują się obecnie w fazie projektowania.

Na podstawie analiz, określono priorytety inwestycyjne w obszarze infrastruktury tranzytowej z perspektywy funkcjonowania KSP:

- Połączenie KSP z SGT w m. Zambrów - budowa dwukierunkowej stacji regulacyjno - pomiarowej w Zambrowie,
- Połączenie KSP z SGT w m. Ciechanów - budowa jednokierunkowej stacji regulacyjno - pomiarowej w Ciechanowie,
- Połączenie KSP z SGT w m. Włocławek - dostosowanie SSRP Włocławek do pracy dwukierunkowej,
- Połączenie KSP z SGT w m. Wydartowo - budowa dwukierunkowej stacji regulacyjno - pomiarowej w Wydartowie,
- Połączenie KSP z SGT w m. Długa Goślina - budowa jednokierunkowej stacji regulacyjno - pomiarowej w Długiej Goślinie,
- Połączenie KSP z SGT w m. Lwówek - rozbudowa węzła oraz budowa tłoczni Lwówek.